

RS AU § 302 Ekokommunpriset 2023 – regionens interna miljöpris

Ärendenummer: RS 2023/1553

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- 2023 års Ekokommunpris går till parkenheten på teknikförvaltningens park- och trafikavdelning med motivering enligt nedan.

Sammanfattning

Ekokommunpriset delas år 2023 ut för tjugoförsta gången. Vid bedömningen av nominerade kandidater läggs stor vikt vid att priset ska stimulera andra till engagemang och skapa intresse för systematiskt miljöarbete.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår regionstyrelsen att utse parkenheten på teknikförvaltningens park- och trafikavdelning som mottagare av 2023 års Ekokommunpris på 10 000 kronor med följande motivering:

”För arbetet med att kartlägga och beskriva stadsträdens värde i den bebyggda miljön, genom användandet av innovativa verktyg i kombination med pedagogisk kunskapspridning”.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen har berett ärendet på enheten för samhällsplanering.

Som reglerna är utformade måste man ha ett eget aktivt miljöarbete som innebär minskad miljöpåverkan. Detta miljöarbete ska kunna följas med miljönyckeltal eller någon annan form av miljöredovisning som visar hur arbetet går från år till år. Miljöarbetet ska också kommuniceras i någon form.

Generellt har få kandidater de senaste åren formellt sett varit kvalificerade till priset. Vid bedömningen brukar därför även anledningen till att priset finns tas med i bedömningen, nämligen att priset ska stimulera andra till engagemang och skapa intresse för systematiskt miljöarbete.

Den gemensamma nämnaren mellan prisets syfte och de formella kriterier är att man på något sätt kommunicerar vad man gör och varför. Internt inom Region Gotland, men helst också externt.

Till årets pris nominerades tre kandidater. Intressant nog är samtliga kandidater hemmahörande på samma avdelning på teknikförvaltningen, park- och trafikavdelningen, men återfinns på olika enheter och har nominerats av olika personer, sannolikt oberoende av varandra. De tre nominerade kandidaterna är

- Kollektivtrafikenheten för den genomförda upphandlingen av ny kollektivtrafik. I upphandlingen ställdes miljökrav, inte bara på bränsle/klimatpåverkan, utan även andra miljöaspekter berördes.
- Underhålls- och anläggningsenheten, för dess roll som drivande i bytet till förnybar diesel i cisternen på Skarphäll, en åtgärd som kommer minska CO₂-utsläppen med 80 % från de fordon som tankar där.
- Parkenheten arbete med att kartlägga/inventera och informera om stadsträdens ekosystemtjänster och därtill hörande arbete med trädvårdsplanen.

Det naturliga i det här läget vore kanske att föreslå att park- och trafikavdelningen tilldelas priset i år, med alla tre nomineringarna som underlag. Som reglerna för priset är utformade, vill regionstyrelseförvaltningens ändå framhålla att parkenhetens arbete är det som bäst uppfyller kriterier i jämförelse med de andra kandidaterna.

Det är främst två skäl till detta. Dels att man har genomfört åtgärder, och sedan följt upp och redovisat resultat. Dels har man kommunicerat resultatet både direkt till allmänheten, men också internt via webb, seminarium och politiskt antagen handlingsplan. De andra nomineringarna är mycket lovvärda, men befinner sig i början av respektive miljöinsats och har god chans att komma tillbaka ett annat år.

Parkenhetens arbete, med landskapsingenjör Johan Arvidsson i spetsen, har börjat med inventering av stadsträden på allmän platsmark i Visby. Totalt lades cirka 4 500 träd in i i-Tree, ett verktyg som kartlägger trädens leverans av olika ekosystemtjänster. Därmed fick man, unikt för varje enskilt träd, siffror på trädets totala kollagring, årlig kolupptagning, dagvattenfördröjning, syreproduktion, reduktion av kolmonoxid, ozon, kvävedioxid, svaveldioxid, samt partiklar (pm_{2,5}). Med hjälp av i-Tree kan man sedan ekonomiskt beräkna värdet av de ekosystemtjänster som träden bidrar med i ett område.

Med dessa data som underlag har man sedan arbetat fram en handlingsplan för trädvård, antagen 2022 i tekniska nämnden. Arbetet har sedan kompletterats med skyltar på enskilda träd i Visby som på ett pedagogiskt sätt beskriver just det trädets värde i termer av ekosystemtjänster.

Nomineringen innehåller fakta som visar att prisets kriterier kring att man ska ha genomfört åtgärder och följt miljönyttan/utvecklingen över tid, helst via nyckeltal eller liknande, och att man också informerat internt och externt, är uppfyllda.

Parkenhetens arbete med i-Tree är ett tydligt och bra exempel på att ta miljöansvar för hållbar utveckling och att förverkliga målsättningarna för Gotland som ekokommun. Regionstyrelseförvaltningens föreslår därför regionstyrelsen att utse parkenheten på teknikförvaltningens park- och

trafikavdelning som mottagare av 2023 års Ekokommunpris på 10 000 kronor med följande motivering:

”För arbetet med att systematiskt kartlägga och beskriva stadsträdens värde i den bebyggda miljön, genom användandet av innovativa verktyg i kombination med pedagogisk kunskapspridning”.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Jonas Nilsson, ekostrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2023-11-16